

PROIECT DIDACTIC

Unitatea de învățământ: Liceul Teoretic Constantin Serban Aleșd

Profesor: Silaghi Antonia

Clasa: a VI-a D

Data: 05.04.2016

Unitatea de învățare: Nașterea lumii moderne

Titlul lecției: Războiul de 30 de ani și consecințele sale

Tipul de lecție: mixtă (înțelegerea și interpretarea faptelor și proceselor istorice cunoașterea și, sistematizare, exersare și evaluare a competențelor de muncă intelectuale)

Locul de desfășurare: Sala de clasă

Competențe generale :

- 1.Utilizarea eficientă a comunicării și a limbajului de specialitate;
3. Aplicarea principiilor și a metodelor adecvate în abordarea surselor istorice;

Competențe specifice:

- 1.2. Utilizarea termenilor specifici istorici Epocii Moderne, în diferite situații de comunicare scrisă și orală;
- 3.4. Localizarea în timp și spațiu a faptelor istorice de la sfârșitul Evului Mediu și din Epoca Modernă, pe baza surselor istorice;
- 3.5. Descrierea unui fapt istoric de la sfârșitul Evului Mediu și din Epoca Modernă, utilizând informații selectate din surse istorice cunoscute sau la prima vedere

Obiective operaționale:

✓ **cognitive:**

- **O1** – Să identifice cauzele Războiului de 30 de ani;
- **O2** - să prezinte fazele Războiului de 30 de ani
- **O3**- să identifice consecințele acestuia
- **O4**- să prezinte pe baza textului istoric prevederile păcii westfalice

✓ **formative :**

- **O5**- să formuleze opinii personale cu privire la importanța mijloacelor pacifiste în soluționarea conflictelor
- **O6**- să argumenteze schimbările politice de pe harta Europei folosindu-se de prevederile păcii;

✓ **atitudinale:**

- **O7**- Să manifeste o atitudine de înțelegere a rolului istoriei ca predicție a schimbărilor în evoluția unor state

Evaluarea: formativ-ameliorativă (de achiziții, de proces, de produs) .

Obiective ale evaluării:

- ✓ **Cognitive: Oe1** - să opereze cu noțiunile și conceptele dobândite: *reformă, contrareformă*
- ✓ **Formative : Oe2** – să exerseze competențe de analiză și interpretare a textului și hărților istorice
Oe3- să argumenteze evoluția politică a Franței după prevederile păcii westfalice
- ✓ **Atitudinale : Oe4** – să dea dovadă de capacitate în a formula și susține opinii personale, de a-și asuma responsabilități.

Valori și atitudini vizate:

- ✓ coerență și rigoare în gândire și acțiune
- ✓ gândire critică și flexibilă
- ✓ relaționarea pozitivă cu ceilalți
- ✓ antrenarea gândirii prospective prin înțelegerea rolului istoriei în viața prezentă și ca factor de predicție a schimbărilor

Strategii : - Explicativ-conversativă, Inductiv-deductivă, Deductiv-inductivă

METODE :

- ✓ **expozitiv-euristice:** Expunerea (M1), Explicația (M2), Conversația euristică (M3),
- ✓ **interactive:** Demonstrația (M4), Problematizarea (M5), Descoperirea (M6).

INSTRUMENTE DE EVALUARE : Verificare orală, Observația sistematică

FORME DE ORGANIZARE A ACTIVITĂȚII : frontală, individuală.

RESURSE : - Umane : 28 elevi

- de timp (50 minute)
- Materiale : **1. Oficiale-** Programa școlară (RM1), Proiectarea unității de învățare (RM2), Manualul clasa a VI-a (RM3),
2. Izvoare narative : Documente istorice (RM4), Harta cu Războiul de 30 de ani (RM5)

B. Demersul didactic

Secvențele didactice	Conținuturi vizate	Comp.	Activitatea profesorului	Activitatea elevului	R.M.	R.P.	Ev.
Moment organizatoric			-Organizarea clasei -Creează climatul optim pentru desfășurarea orei	-se pregătesc pentru lecție			
Reactualizarea cunoștințelor/ Evaluare	<u>Reforma și contrareforma</u> <u>Noțiuni și concepte:</u> <i>reformă, contrareformă</i>	Oe1 Oe2	- rezolvă fișa de lucru cu sarcini ce constau în evaluarea cunoștințelor dobândite în lecția Reforma și contrareforma - Evaluează răspunsurile	-definesc noțiunile reformă și contrareformă, precizează două prevederi ale tezelor lui Luther, stabilesc valori de adevăr ale unor enunțuri, analizează textul și rezolvă cerințele	RM1 RM2	M3 M5	
Evocare	<u>Titlul lecției:</u> Războiul de 30 de ani		-notează titlul pe tablă -precizează ce vor afla, ce vor ști să facă elevii la sfârșitul lecției cu cele însușite -împarte elevii în 7 grupe fiecare având sarcini precise de rezolvat	-elaborează răspunsuri -notează în caiete	RM1 RM2	M3 M1	
Dobândirea de noi cunoștințe	<u>Forțe participante</u> <u>Cauzele războiului:</u>	O1 Oe1 Oe2 O7	Organizează învățarea în vederea formării/dezvoltării de competențe propuse. Asigură: <u>Cunoașterea/recepta-rea/învățarea</u> Solicită elevilor să analizeze textul suport și să identifice forțele participante la Războiului de 30 de ani și cauzele acestui fenomen (Grupa I)	-investighează și identifică forțele participante și cauzele războiului -investighează	RM4 RM4	M6 M3 M2 M1 M6	

	<u>Desfășurarea războiului</u>	O2 Oe1 Oe2 O7	- solicită elevilor să analizeze textul suport și să prezinte principalele faze ale războiului (Grupele II, III, IV, V -fiecare o fază)	documentele și descoperă și prezintă rezultatele investigației cu ajutorul colilor de feepchart	RM4	M3 M2 M1	
	<u>Consecințele războiului</u>	O3 Oe1 Oe2 O7	<u>Înțelegerea noilor conținuturi</u> - solicită elevilor investigarea textului suport și identificarea consecințelor războiului	-interpretează documentul istoric și prezintă consecințele războiului de 30 de ani		M6 M3 M2 M1	
	<u>Pacea de la Westfalia (1648)</u>	O4 O6 Oe1 Oe2 Oe3 O7 Oe4 O5	<u>Analiza</u> -Antrenează elevii în analiza prevederilor păcii westfalice și solicită acestora să argumenteze schimbările apărute pe harta Europei conform acestor prevederi <u>Sinteza</u> -solicită elevilor să formuleze opinii cu privire la importanța mijloacelor pacifiste în soluționarea conflictelor <u>Aplicarea</u> Cere elevilor să identifice statul care a avut cel mai mult de câștigat de pe urma acestui război.	-analizează documentul și prezintă principalele prevederi identificând modificarea hărții politice europene prin recunoașterea independenței Olandei, modificarea granițelor Franței, statulul statelor germanice -formulează opinii	RM4 RM5	M6 M3 M2 M1	
Stimularea performanței							
Asigurarea retenției și a		O1.... O7	-solicită elevilor răspunsuri cu privire la înțelegerea noilor	-formulează răspunsuri		M3 M5	E1

transferului			achiziții			
Evaluarea			Analiza critică, laudă ,notează	-se raportează la aprecierile formulate		

Războiul de 30 de ani

Cauzele războiului:

- Conflictul dintre principii protestanți germani și Habsburgi (catolici)
- Dorința Franței de a opri creșterea puterii habsburgilor
- Lupta Cehiei pentru ieșirea de sub dominație habsburgică
- Interesele comerciale în zona Mării Baltice (dominată de Suedia și Danemarca)

-Debutează în Germania sub forma unui război civil între principii catolici în frunte cu împăratul și principii protestanți

Forțe participante:

-Liga protestantă (Franța, Cehia, Suedia, Danemarca)

-Liga Catolică (împăratul Ferdinand de Habsburg, principii catolici germani, Spania)

Desfășurarea războiului

- Etapa cehă (1618-1620)
 - în anul 1618- cehii au refuzat sa-l proclame rege pe Ferdinand al II-lea de Habsburg =>”defenestrarea”
 - în anul 1620 –bătălia de la Muntele Alb, cehii au fost înfrânți de armatele imperiale
 - Cehia – transformată în provincie habsburgică
- Etapa daneză (1625-1629)
 - trupele imperiale au înfrânt armata daneză condusă de regele Christian al IV-lea
 - 1629- Pacea de la Lubeck- Danemarca prinvincie imperială
- Etapa suedeză (1631-1635)
 - în anul 1632 – victoria de la Lutzen,
 - regele suedez Gustav-Adolf este ucis în lupta cu trupele imperiale
- Etapa franceză (1635-1648)
 - armatele franco-suedeze au înfrânt armatele imperiale
 - împăratul Ferdinand al III-lea de Habsburg a cerut pace

Pacea de la Westfalia (1648)

- Franța obține unele teritorii germane
- Germania respectarea drepturilor catolicilor și protestanților
- Austria crează un imperiu în Europa Centrală
- Olanda, Elveția devin independente

Consecințele războiului

- Franța- cea mai mare putere a Europei
- Imperiul German-independent dar fărâmițat politic
- Spania- decade ca putere europeană

Documentul 1

Citiți cu atenție următorul text:

“ Războiul de 30 de ani a fost în principal o confruntare de mari proporții între Franța și Habsburgi pentru supremație europeană. A început ca un război civil între principii catolici în frunte cu împăratul și principii protestanți. Cauzele sale au fost așadar religioase și politice : opoziția principilor protestanți germani față de încercările de întărire a autorității imperiale deținute de Habsburgi, adepți ai catolicismului; dorința Franței de a opri creșterea puterii Habsburgilor care ocupau și tronul Germaniei și pe cel al Spaniei; lupta pentru libertate a Cehiei aflată sub dominația Habsburgilor austrieci... Pe de altă parte, a apărut problema Mării Baltice. În regiunea Balticii, puterea dominantă, la începutul secolului al XVII-lea, era Danemarca, de care Norvegia nu era încă despărțită. Suedia deținea Finlanda și Estonia. Cu forța ei militară, sub conducerea tânărului și viteazului rege Gustav Adolf, a închis, pentru o sută de ani, ieșirea la mare a Rusiei. Dacă pentru Habsburgi, un război pentru realizarea planurilor lor a îmbrăcat o haină religioasă, aliindu-se cu principii catolici germani și cu Spania, în cazul regatului Franței [.....] aceasta nu a ezitat să se alieze cu statele protestante (Cehia, Olanda, Danemarca, Suedia) pentru a pune stavilă puterii Habsburgilor.”

(V. Băluțoiu, C.Vlad, *Războiul de 30 de ani*)

Sarcină de lucru:

Identificați cauzele Războiului de 30 de ani.

Identificați forțele participante la război.

Documentul 2

Etapa cehă (1618-1620)

„ Războiul a început când locuitorii Boemiei (Cehiei), (1618) au refuzat să continue tradiția de a-l proclama rege pe habsburgul austriac Ferdinand. În timpul unei conferințe , membrii delegației lui Ferdinand au fost pur și simplu aruncați pe fereastră (*defenestrarea*), iar boemii (cehii) au ales ca rege alt conducător german, protestantul Frederic al V-lea, electorul Palatinatului.

Ajutat de aliații din Germania și de rudele sale habsburgice din Spania, Ferdinand – acum împărat al Sfântului Imperiu Roman - i-a zdrobit pe boemi (cehi) în lupta de pe Muntele Alb în 1620 și le-a impus catolicismul, transformând Cehia în provincie habsburgică”.

Istoria universală, *Războaiele religioase*

Sarcină de lucru:

Descrieți, pe baza textului, această etapă din desfășurarea Războiului de 30 de ani, durata, bătălii importante și finalitate.

Documentul 3

Etapa daneză (1625-1629)

”În 1625, în sprijinul protestanților germani intervine Christian al IV-lea, regele Danemarcei. Dar după câțiva ani de luptă în statele germane este înfrânt de către generalul imperial Wallenstein și regele danez, Cristian al IV-lea, este obligat să accepte Pacea de la Lübeck din anul 1629. Drept urmare, protestanții sunt nevoiți să retrocedeze clerului catolic bunurile pe care acesta le pierduse anterior”.

(M. Manea, *Războiul de 30 de ani și diplomația europeană*)

Sarcină de lucru:

Descrieți, pe baza textului, această etapă din desfășurarea Războiului de 30 de ani, durata, bătălii importante și finalitate.

Documentul 4

Etapa suedeză (1631-1635)

”Danemarca este înfrântă. Papistașii (catolicii) sunt la Marea Baltică[.....] singurul lor scop este să distrugă comerțul suedez și să pună piciorul în sudul Patriei noastre...Suedia este în pericol din cauza puterii Habsburgilor...”

(Gustav al II-lea Adolf, *regele Suediei despre situația din zona Mării Baltice – 1629*)

„Protestantismul și-a găsit un nou susținător în persoana regelui suedez Gustav Adolf, un general strălucit, ale cărei victorii de la Breitenfeld (1631) și Lützen (1632) au schimbat situația. Cu toate acestea, Gustav însuși a fost ucis la Lützen”.

Istoria Universală, Războaiele religioase.

Sarcină de lucru:

Descrieți, pe baza textului, această etapă din desfășurarea Războiului de 30 de ani, durată, bătălii importante și finalitate.

Documentul 5

Etapa franceză (1635-1648)

“ În 1635, Franța a declarat război Spaniei, cel mai puternic aliat al lui Ferdinand al II-lea. De partea Franței luptau Olanda, Suedia și principii protestanți germani. Trupele franceze comandate de vestiții generali Condé și Turenne au obținut strălucite victorii în Țările de Jos și în Germania centrală și de sud. Împăratul Ferdinand al III-lea , a cărui reședință, Viena, era amenințată de armatele franco-suedeze, a cerut pace.

(V. Băluțoiu, C.Vlad, *Diplomația europeană: de la rațiunea de stat la echilibru*)

Sarcină de lucru:

Descrieți, pe baza textului, această etapă din desfășurarea Războiului de 30 de ani, durata, bătălii importante și finalitate.

Documentul 6

Prevederile Păcii din Westfalia (1648)

În urma războiului se încheie pacea de la Westfalia. Franța devine cea mai importantă putere a Europei, căci controlează Alsacia și unele principate germane și este, alături de Suedia, garantul păcii. Circulația pe Rin se desfășoară în favoarea sa. Germania devine un conglomerat, care adună aproximativ 350 de state, fiecare alegându-și religia. Se prevede respectarea, deopotrivă a drepturilor catolicilor și protestanților din Germania. Vechile libertăți germanice sunt reconfirmate, dar împăratul nu mai poate lua nici o hotărâre fără acordul Dietei imperiale. Austria se orientează treptat, dar sigur, către făurirea unui imperiu propriu în Europa Centrală. Astfel, Habsburgii înregistrează un eșec răsunător în încercarea de a-și impune autoritatea în lumea germană. Suedia domină bazinul Mării Baltice și primește în stăpânire o serie de teritorii. Se recunoaște independența Olandei și Elveției.

Sarcină de lucru:

Identificați cele mai importante prevederi ale păcii

Documentul 7

“Germania ieșea din război ruinită economic și depopulată din cauza jafului, distrugerilor și molimelor și fărâmițată politic în peste 300 de stătuțe. Franța devenea cea mai mare putere a Europei. Casa de Habsburg a pierdut Germania, unde nu s-a putut impune, dar a câștigat Europa Centrală, unde își va constitui un stat în continuă extindere în viitor. Harta politică a Europei, stabilită, în linii mari, prin pacea westfalică, va rămâne neschimbată până în 1789. Războiul de 30 de ani pune capăt unei mari crize europene, dar anunța conflictele mondiale moderne”.

(V. Băluțoiu, C.Vlad, *Războiul de 30 de ani*)

”Dacă din punct de vedere economic și social, Războiul de 30 de ani a avut urmări negative, pe plan militar el a contribuit la dezvoltarea unei tehnici superioare, bazată pe armele de foc. De acum, accentul s-a pus pe o armată ușoară, de infanterie și cavaleria de dragoni – fără armură grea - cu o mobilitate mai mare, ceea ce a permis generalizarea unei noi tactici, a atacurilor prin surpriză și a manevrelor complicate. Artileria a jucat un rol decisiv în Războiul de 30 de ani. Fiind dotată cu tunuri de calibru mic, ce puteau fi trase de două persoane, ea putea să se deplaseze ușor dintr-un loc în altul. Transformările din domeniul tehnicii militare au atras după sine și schimbări în ceea ce privește componenta socială a armatei, pentru infanterie fiind recrutați oameni de condiție modestă”.

(Radu Manolescu, *Istorie medie universală*)

Sarcină de lucru: Pe baza textelor de mai sus, identificați urmările Războiului de 30 de ani